

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola Brumov, okres Blansko

Brumov 51, 679 23 Lomnice

Identifikátor školy: 600 105 938

Termín konání orientační inspekce: 23. - 24. duben 2001

Čj.	125 102/2001-11085
Signatura	ol1bu104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brumov je dvojtřídní základní školou s 1. až 5. ročníkem. Ve školním roce 2000-2001 poskytuje základní vzdělání 27 žákům z Brumova a 2 spádových obcí (Osiky, Struhaře). ZŠ je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Jejím zřizovatelem je obec Brumov.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu výuky v oblasti plánování a přípravy, podmínek výuky, účelnosti její organizace vzhledem k použitým metodám a formám práce, účinnosti motivace, hodnocení, interakce a komunikace v předmětech český jazyk a matematika v obou třídách ZŠ. Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti, která byla realizována u všech vyučujících těchto předmětů.

Český jazyk, matematika

Výchovně vzdělávací činnost je plánovaná a realizovaná v souladu se zvoleným vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2. Hodinová dotace předmětů a celkový počet týdně vyučovaných hodin odpovídá příslušnému učebnímu plánu. Obsah učiva a jeho rozvržení do jednotlivých ročníků koresponduje s požadavky platných učebních dokumentů. V době inspekce byly učební osnovy plněny. Výchovně vzdělávací činnost zabezpečuje ředitelka školy a další učitelka. Vzhledem k ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců splňuje ředitelka podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni ZŠ. Učitelka, která má ukončené odborné bakalářské studium na přírodovědecké fakultě, podmínky výuky na tomto stupni ZŠ nesplňuje. Na kvalitě výuky se částečně projevovala jednak její kratší pedagogická praxe učitelky, chybějící způsobilost pro výuku na tomto stupni ZŠ i obtížnost práce ve třídě se třemi spojenými ročníky. Celkově je vzhledem k místním podmínkám výuka žáků dobře zabezpečena.

Velmi dobré materiální podmínky umožňují škole realizovat vzdělávací program Základní škola. Vzhledem k malým počtům žáků v jednotlivých ročnících disponuje prostornými a vybavenými třídami a dalším potřebným zázemím pro žáky a personál školy. Vybavení školy učebnicemi, učebními pomůckami (často vlastnoručně zhotovenými) a didaktickou technikou je na dobré úrovni, vyhovuje potřebám výchovně vzdělávací práce a zabezpečuje plnění vzdělávacího programu školy. Za nadstandardní lze považovat vybavení několika funkčními počítači, na kterých se žáci učí základům práce na PC. Psychohygienické podmínky výuky jsou dobré, zabezpečují na potřebné úrovni potřeby dětí. Počet vyučovacích hodin v jednom dni je v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Časový rozvrh vyučování je přizpůsoben dojíždějícím žákům, zohledňuje i místní podmínky a to zejména špatnou dopravní dostupnost obce na okraji okresu. Začátek vyučování je posunut na 7:40 (bezprostředně po příjezdu dětí do školy). Dodržena je pouze délka jedné přestávky v délce 20 minut. Ostatní přestávky jsou zkráceny proto, aby děti po skončení vyučování stihly dopravní spoj a nemusely po skončení vyučování dlouho čekat na další autobusové spoje do místa bydliště. Psychohygienické zásady výuky byly v průběhu sledovaných hodin dodržovány. V některých vyučovacích jednotkách byly zařazeny relaxační prvky. Pitný režim je ve škole zajištěn.

Specifikem sledované výuky je organizace výchovně vzdělávací činnosti ve třídách

se spojenými ročníky. V I. třídě se vyučují žáci 1. a 2. ročníku, ve II. třídě žáci 3., 4. a 5. ročníku ZŠ. Učitelům se dařilo na základě vlastních zkušeností s rozdílnou úspěšností optimalizovat míru přímé výuky v jednom ročníku a samostatnou práci v jiných ročnících téže třídy. Stanovené vzdělávací cíle jednotlivých navštívených hodin odpovídaly učebním osnovám a v průběhu výuky se dařily splnit. Výběr, sled a množství informací byly voleny s ohledem na podmínky třídy a náročnost učiva. V hodinách postupovali od jednoduchého ke složitějšímu, navazovali na dříve získané poznatky žáků. Organizační pokyny byly žákům srozumitelné a jasné. V hospitovaných hodinách učitelé volili vhodné vyučovací metody a formy výuky. Ty odpovídaly reálným podmínkám v jednotlivých třídách. Výuka byla členěna, střídány různé vyučovací metody a formy činností, aby byl podchycen zájem žáků o probírané učivo a omezila se, či alespoň snížila jejich únava. Učitelé vytvářeli dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků, často ji ve výuce zařazovali. Hospitované hodiny byly organizačně promyšlené a připravené. Efektivitu výuky ovlivňovaly skutečnosti specifické pro práci ve třídách se spojenými ročníky. Kromě této skutečnosti efektivitu výuky výrazně ovlivňovala odborná a pedagogická způsobilost, délka pedagogické praxe, zkušenosti a invence vyučujících. Ve třídě se třemi spojenými ročníky měla vyučující málo času na přímou práci s jednotlivými ročníky. V hodinách *českého jazyka* vyučující učili žáky již od nejnižších ročníků spisovně se vyjadřovat, dbali na gramatickou správnost mluveného i písemného projevu. Někteří žáci však odpovídali málo zřetelně, nevýrazně a jednoslovně. Při opakování učiva žáci většinou správně odpovídali, převážná část z nich dovedla probírané mluvnické jevy správně aplikovat. K doplnění, rozšíření a upevnění poznatků byla využívána kromě učebnic i další literatura. V *matematice* učitelé vedli žáky k upevňování pamětného i písemného počítání a k rozvoji logického myšlení řešením slovních úloh. Vedli je k upevňování dosud probraných základů matematických postupů, posilovali základní vztahy v aritmetickém učivu. Vyučující si vhodnými způsoby zabezpečovali účinnou zpětnovazební informovanost o míře pochopení a osvojení učiva. Při řešení úkolů vhodně využívali učebnice. Bylo sledováno i efektivní využití výsledků řešení příkladů žáky na tabuli pro další vysvětlování učiva, čímž byl vyučovací čas efektivně využit. Vyučující zařazovali, především ve vyšších ročnících slovní úlohy s praktickou tematikou, což žáky dostatečně aktivizovalo. Probírané učivo mělo logickou návaznost na učivo již dříve probrané.

V průběhu vyučování se vyučujícím dařilo pozitivně žáky motivovat a vzbudit tak jejich dostatečnou pozornost a zájem o práci. Vstupní motivace však byla využita jen ojediněle. Výrazněji se dařilo motivovat žáky v průběhu jednotlivých hodin. Zařazovaná motivace a převažující pozitivní hodnocení příznivě působily na žáky a zvyšovaly jejich aktivitu. Hodnocení práce žáků bylo objektivní, neúspěchy učitelé hodnotili citlivě. Ojediněle bylo sledováno využití metody práce s chybou. Výsledky výuky byly vyhodnocovány, nedostatky napravnovány. Učitelé měli v hodinách zabezpečenu účinnou a bezprostřední zpětnou vazbu o míře pochopení a zvládnutí učiva. Převážná většina žáků byla ve vyučování aktivní. Z dosažených dobrých výsledků své práce měli žáci zjevnou radost.

Otevřenou komunikací a dobrou spoluprací se žáky se učitelům podařilo vytvořit příjemnou a klidnou pracovní atmosféru. Vyučující měli ve třídách přirozenou autoritu, pěkný vztah k dětem a respektovali jejich osobnost. Žáci se chovali slušně, ukázněně, respektovali dohodnutá pravidla jednání mezi lidmi. Komunikace žáků s učiteli i navzájem mezi sebou byla na velmi dobré úrovni. Žáci již od nejmladších dokázali pracovat samostatně i spolupracovat na společných úkolech. Slovní projev byl většinou správný, i když někdy se jej nepodařilo zabezpečit.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka je plánována v souladu se vzdělávacím programem školy. Plánování, příprava a podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace práce, použité metody a formy práce, stejně jako hodnocení, motivace, interakce a komunikace byly ve sledované výuce velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání na škole hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce dlouhodobého rozvoje školy není zpracována. Jsou však stanoveny dlouhodobější záměry rozvoje školy, které se týkají kvalifikovanosti výuky, rozvoje mimoškolní aktivity žáků, spolupráce s rodiči, zlepšování prostředí školy, získávání sponzorů pro mimoškolní činnost a vybudování bytu v půdním prostoru školní budovy za účelem stabilizace vyučujících na škole. Přestože některé z nich patří do materiálně technické oblasti a jejich plnění je výrazně závislé na množství přidělených finančních prostředků, daří se postupně plnit. Dvoutřídní ZŠ zatím nemá problémy s naplňováním počtu žáků v jednotlivých třídách, příznivý je i demografický vývoj pro několik příštích roků. Střednědobé roční plánování je pro potřebu plnění výchovně vzdělávacích cílů školy průběžně doplňováno operativním plánováním. Tento systém je vzhledem k podmínkám neúplné základní školy funkční, plynulému provozu školy vyhovuje.

Plánování má vzhledem k podmínkám a velikosti školy průměrnou úroveň.

Organizování

ZŠ má jednoduchou organizační strukturu. Vzhledem k tomu, že je dvojtřídní školou s dvěma pedagogickými pracovníky a jednou správní zaměstnankyní (v zimním období ještě topič), je zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy jednoduché a bezproblémové. Ředitelka plní svoje úkoly v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povinnosti provozních zaměstnanců jsou vymezeny v jejich pracovních náplních. Organizace vyučování se řídí stabilním rozvrhem, který respektuje příslušná ustanovení vyhlášky o základní škole a přihlíží k psychohygienickým a didaktickým zásadám. Školní řád obsahuje požadovaná ustanovení daná vyhláškou o základní škole. Celkově však znění některých jeho ustanovení odpovídá plně organizované škole. Organizace vyučování se řídí stabilním rozvrhem. Jeho sestavení respektuje příslušná ustanovení vyhlášky o základní škole a přihlíží k psychohygienickým a didaktickým zásadám. Vyučování začíná denně v 7:40 bezprostředně po příjezdu dětí do školy. Vzhledem k místním podmínkám a špatné dopravní dostupnosti do obce na okraji okresu je dodržena délka jedné přestávky v délce 20 minut. Ostatní přestávky jsou zkráceny. Školní řád je zpracován, obsahuje požadovaná ustanovení daná vyhláškou o základní škole. Jsou v něm stanoveny nejen povinnosti žáků, ale i jejich práva. Znění některých jeho ustanovení však odpovídá podmínkám velké, plně organizované školy. Žáci i rodiče byli se zněním školního řádu seznámeni na začátku školního roku. Během inspekce bylo pozorováno, že pravidla slušného chování mají děti osvojena a zažita. Rodiče jsou o chování a výsledcích vzdělávání svých dětí průběžně, včas a v dostatečné míře informováni obvyklými způsoby, a to nejčastěji

prostřednictvím deníčků a žákovských knížek i na pravidelných třídních schůzkách. Dostatek informací o činnosti školy poskytuje její výroční zpráva. I když je ZŠ dvojtřídní a má omezené možnosti, přesto nabízí žákům uplatnění a rozvoj jejich dovedností a znalostí aktivní činností ve třech zájmových kroužcích. Škola se rovněž vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti formou kulturních vystoupení.

Celkově je organizace výchovně vzdělávací práce školy a jejího provozu velmi dobře zabezpečena.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení a motivování pracovníků vychází ředitelka školy z podmínek malé ZŠ a velmi dobré znalosti pracovníků. Pravidelnou péči věnuje učitelce bez požadované způsobilosti. Jedná se především o odbornou a metodickou pomoc k její výchovně vzdělávací činnosti i k problematice spojené s výukou dvou spojených ročníků v jedné třídě (hospitace, konzultace, společné řešení vzniklých problémů apod.). Další vzdělávání pedagogických pracovníků ředitelka podporuje a vytváří pro ně vhodné podmínky. Umožňuje učitelce účast na vzdělávacích akcích z nabídky referátu školství Okresního úřadu v Blansku, některých akcí se sama rovněž zúčastňuje. Hodnocení zaměstnanců školy se řídí ustálenými pravidly, které potřebám a organizaci školy vyhovují a jsou funkční.

Vedení a motivování pracovníků školy je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky sice není plánovaná, přesto se však podle potřeby operativně realizuje. Pokrývá celou organizační strukturu školy a potřebám školy vyhovuje. Výsledky kontrol s pracovníky bezprostředně projednává a v případě zjištěných nedostatků přijímá opatření. Přestože ředitelka školy má vzhledem k vlastní vyučovací povinnosti malý časový prostor, provádí hospitační činnost. Průběh hodin, zjištěná pozitiva a negativa, vyvozené závěry s vyučující projednává. Zjištění z kontrolní činnosti se zaměstnanci školy operativně řeší. Zabezpečuje si přehled o úrovni vzdělávání žáků nejen při hospitační činnosti, ale i prováděnými písemnými pracemi a jejich analýzou.

Kontrolní činnost ředitelky vzhledem k podmínkám školy je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Řídící práce ředitelky školy vytváří dobré podmínky pro plnění vzdělávacího programu. Celkově má velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva školy
- Doklady a ostatní materiály o realizovaném vzdělávacím programu školy, jejím řízení, organizaci a činnosti
- Záznamy z hospitací ČŠI ve sledovaných předmětech
- Vybraný vzorek žákovských písemností

ZÁVĚR

Škola má vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a počtu dětí vytvořeny dobré personální a materiální podmínky.

Schválený vzdělávací program realizuje škola nejen formálně správně v souladu s platnými učebními dokumenty a efektivně. Sledovaná výuka měla velmi dobrou úroveň.

Ředitelka plánuje, organizuje a zabezpečuje výchovně vzdělávací práci školy vzhledem k místním podmínkám a potřebám celkově velmi dobře a v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Česká školní inspekce hodnotí činnost školy jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor ČŠI:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslav Krška

Mgr. Jaroslav Krška. v.r.

Ve Vyškově dne 25. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 6. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Anna Doubková

Anna Doubková, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	14. 6. 2001	148/2001
Zřizovatel:	14. 6. 2001	149/2001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly vzneseny